

Baksi „mézeshetek"

A baksi bekötőúton sűrűn találkozhatunk téveszer feliratos kamionokkal. Itt a feldolgozó üzemben napon-ta többet megpakolnak a külföldre szánt termékekkel. A december hónap különösen hajtós, huszonkettődikéig 102 vagonnyi hordós mézet várnak tőlük a külföldi vevők.

Az üzem belülről tetszetős, higiénikus. Rozsdamentes edények, csőkiágok, s csempézett falak között dolgoznak a munkások. Az új berendezések még csak próbaüzemben működnek de ahogy elnéztem, az igazi termelésben sem fognak csalódást okozni. Azt gondolná az ember, hogy faluhelyen egy ilyen munkahelyen kész főnyeremény; s nem győznek válogatni a jelentkezők között. A valóság egészen más, a százharminc dolgozónak több mint harmada vendégmunkás. Többesük Békés megyéből jött, munkásszálláson laknak, s kéthetenként utaznak haza. Többen átjárnak a környező téveszer területéről is.

S hogy az itteniek miért nem tolatkodnak? Hallani olyan véleményeket, hogy a három műszakos munkarend, a szalagrendszerű termelés fegyelme riaszt el sokakat, s a 4-5 ezer forintot keresetnél vonzóbb a téveszer háztáji. Akik viszont itt vannak, akad munkájuk bőven. Csak vasárnap délután marad ki egy műszaknyi idő, akkor is azért, mert az 1910-es vasúti mozdonyból készült kazánt kikormolják. Az energia, a fűtés drága mulatság, de a lelemény sokat segít. A más üzemekben keletkező hulladékok barack-, dió- ésogyoróhéjat tüzelik el. Kérdés, hogy miért kell a mézet melegíteni, hisz nem sültve-főzve, hanem nyersen fogyasztjuk.

Révész Ferenc, a gyártéveszer igazgatója mutat egy

A hordóból kiöntött méz csöveken és szűrőkön halad keresztül

üveget, s abban tényleg nem folyékony a méz, mivel kristályosodott. Hát nagyban is sűrűn előfordul, ilyenkor kell felolvasztani. Amelyik nem kristályos, az is sűrűn folyó, így mindenképpen könnyebben feldolgozható, ha felmelegítjük. A kristályos méz árulkodó, a kristálycukrot juttatja az eszünkbe, s nem a finom nektárokat. Természetesen azt egyik méhésznek sem szabad a szemébe mondani, hogy „táposak” a méhei, mivel ez a legnagyobb sértés. A legtöbbjük azért kerülül az ilyen „huncutságokat”. Üzletkötőinknél leszerződnek, mi biztosítjuk a szükséges kellekeket, s a kipergetett mézért a helyükbe megyünk. Korábban a Hungaronektár egyeduralgó volt. Senki sem kívánszerítette őket, hogy a felvásá-

lási árait növeljék. A tejébe jött még a méhcsaládokat tizedelő betegség, sokan felhagytak ezzel az ősi mesterséggel. Most már ketten harcolunk az áruért, s ez jó a termelőnek. Majd tíz forinttal nőtt egy év alatt az átvételi ár, nekünk még így is megéri. A próbaüzem tapasztalatait felhasználva jövőre a feldolgozás költségeit mindenképp csökkenteni fogjuk.

Úgy tűnik, a gesztenyéből készült termékek mellett egy másik jól jövedelmező cikket sikerült találnia az üzemnek. Mindenesetre a nyugat-európai piacokon elégedettek a vevők. Már a jövő évre annyi megrendelést kaptak, hogy nyugodtan szerződhetnek a termelőkkel.

T. Sz. I.

Fantomüzem

Tetszés szerint be lehet népesíteni bármilyen foglalkozási dolgozóval, senki nem fog fönnakadni azon, ha a fantomüzem vasbetonszerelője mellé cernázószakmunkást vagy növényvédelmi gépkezelőt, a vonatfékezéshöz pedig elektroműszerezést osztunk be. Teljesen mindegy, mi a tanult szakmájuk, egy dologban illenek csupán egymás mellé: abban, hogy egész éven át nem dolgoznak! Egy teljes évig csak ülnek, és várnak! A gyógyulásra, a munkába állásra! Ők ugyanis annak a cégnek a feltételezett munkásai, amelyik a megyében a hatodik öt éves terv első négy évében üzemi balesetet szenvedett dolgozókból „állt össze”.

Félezer fős fantomüzem! Úgy tűnik, az embert védő munkavédelmi előírások sűrű szövésű hálójára sem elegendő védőeszköz annak megakadályozására, hogy a munkahelyeken ne történjen kisebb-nagyobb tragédia. A tervidőszak tavalyig tartó szakaszában az üzemi balesetek miatt a termelésből kiesett idő több mint 110 ezer munkanap — annak a bizonyos ötszáz fős üzemnek egyévi „nem termelése”.

De a statisztika rubrikái érzéketlenek, s számukra az is mindegy, melyik részbe kerül az eseményt jelző vonás, könnyebb, súlyosabb, esetleg csonkulásos üzemi balesetről van-e szó. Márpedig egyetlen regisztráló adatfelvétel egész családok életének szomorú fordulatáról tudósít. Elfedi az átlagot szűrőseggel, nemcsak a személyes gyötrelmeket, de a sorozatos szabálysértéseket és az élet sokadik figyelmeztetése után is könnyelmű optimistáknak intézkedők bűnös igyekezetét is. A mások bőrére nagyvonalú „pont itt történe valami” szemléletet, s az önvészélyes „miért éppen én fázok rá” hazardírozó magartartás embertyomorító kártekonysága sem látszik ki a szorgos statisztikákból.

A statisztikákból csupán a rubrika látszik: a nyomdában előre megadott formula alapján elkészített, bekockázott kataszter. A dolgok kényeszerű tudomásulvételének dokumentuma, hogy igen, jövőre is lesznek üzemi balesetek. S mert biztos, hogy lesznek, gondoskodni

Csongrád megyében egy félezer dolgozót foglalkoztató üzem működik — úgy, hogy nem működik. Ettől fantom. Sem telephelye, sem cégtáblája, sem bélyegzője nincs. Csak az üzem létezik, mert statisztikailag kimutatható az ötszáz alkalmazott, igazgatótól a portásig, anyagmozgatótól esztérig.

kell róla, legyen hová feljegyezni. Azért persze, hogy a sok feljegyzésből megállapíthassuk, miféleké, hányfajta, s hogy azután ennek okító hatására meghozhassuk azokat az intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy egyszer majd a munkavédelmi felügyelőség emberei üres óráikban repülőt és szélkereket hajtogathassanak azokból a papírokból. Egyelőre azonban az évről évre gyűjtött adatokból annyi derült ki, hogy van egy ötszáz fős fantomüzemünk — de azt legalább pontosan tudjuk! Ötszáz ember, akiről nem feledkezünk meg, nyilvántartjuk — mert nálunk „legfőbb érték az ember”.

Évtizedekig hangoztattuk, s jelmondatkedvelő korszakunkban tapéta helyett is ezt a feliratot ragasztottuk a műhelyfalra, míg nem úgy megkopott, hogy jobbnak láttuk inkább átfesteni azt a falat, s jelszavak helyett többet törödni azzal is, milyen környezetben végzi munkáját a dolgozó. Okos és jó intézkedések sorozata a beszédes példa rá, hogy kezdjük észrevenni, hogy az a bizonyos „legfőbb érték”, az bizony EMBER, s az ember védelmének felismert következménye előbb-utóbb megtermi a még okosabb és még jobb intézkedések és még használhatóbb előírások hálózatát.

Amelyen azonban még mindig át- és áthullik az a dolgozó ember — és beteg, sérülten kel fel, ha felkel.

Félezer fős az a fantomüzem, de csak azért, mert az idej baleseti összegezés nem készült még el. Úgy tűnik, ez a statisztikagyár a törekvések ellenére is a legmakacsabban tartja magát,

keményen ellenállva a felszámolási kísérletnek, amely ma egynemely veszteséges üzemre vár. Márpedig ez a nem létező üzem a létező legnagyobb veszteség gyára! De miként az „érdemeik elismerése” ellenére változásra érett álélüzemeink fölött sem könnyű a mindenféle szempontok bástyája mögül visszalodózók miatt megkonstitáni a lélekharangot, úgy a mindenki által károsnak ítélt munkanaptemető felszámolása sem közökatat jámogatta mozgalom.

Pontosabban, a közökatat még csak-csak támogatja, de a KÖZ akaratát elfogadó, s zászlóként lobogatók magánakarata nem mindig áll be a segítők sorába. Amikor a Minisztertanács rendelete alapján kiadott ágazati minisztériumi utasítások egyértelművé teszik, hogy a munkavédelmi feladatoknak a technológiai követelményekre kell épülniük, s az ellenőrzést végző felügyelők az ellenkezőjét tapasztalják, akkor aligha lehet újrastelleni azt a tapétafólió transzparenst. S amíg a munkahelyi vezetők eltűrik és bocsánatos bűnnek (vagy még annak sem?) tartják a termelésben részt vevők szabálysértéseit, addig, sajnos, a nyomdának is lesz dolga: gyárthatja a baleseti statisztikák úrlapjait.

Másfél éve önálló intézményként működik a munkavédelmi felügyelőség, s munkáját segíti a megyei munkavédelmi bizottság. A helyi érdekek korábban sokszor optikatorzító hatásától függetlenül, gyakoribbá váltak a helyszíni ellenőrzések — s ezek nyomán a balesetveszélyes helyzetek felszámolására tett intézkedések. A minap kiállítottak a munkából két dolgozót, mert lehetettől a mérőműszer is csuklani kezdett. Arra meg nincsen rubrika, hány üzemi baleset NEM történt a megelőzés jóvoltából. A két ember mindenesetre hiányozni fog a táppénzes dolgozók fantomüzeméből. Akárcsak az, aki vonatkerékek közt lelta halálát. A holtakat ugyanis nem ott tartják számon. Ahol ügyét nyilvántartják, jutott hely még egy megjegyzésnek: együtt ivott a főnökével!

Igriczi Zsigmond

Ügyészek tanácskozása

A tisztességtelen haszon és a társadalmi felelősség

Rendhagyó volt a megye ügyészeinek tegnapi, csütörtöki, Szegeden megtartott értekezlete. Nemcsak éves munkájukat összegezték, hanem részletesen elemezték az MSZMP XIII. kongresszusa, valamint a megyei pártértekezlet határozataiból adódó feladataikat. Erről Kereszty Béla megyei főügyész készítet írásos összefoglalót. Szóbeli kiegészítőjében hangsúlyozta, az ügyészek legfontosabb feladata továbbra is a törvényesség biztosítása. Magasabb szinten, több munkát kell végezniük a korábbi éveknél, változó társadalmi feltételek között. Elengedhetetlenül fontos a jogszabályok naprakész ismerete, valamint a szakmai és politikai továbbképzés.

A beszámoló idézte a pártkongresszus helyzetjelentését. Az elmúlt években nehezebb körülmények között végezték munkájukat az ügyészek. A gazdasági életben jelentkező gondok, a gazdálkodási rend és az állampolgári fegyelmek lazulása miatt nőtt a jogsértések, a szabálysértések és a bűncselekmények száma. Ugyanakkor az ügyészi szervezet munkakörülményei csak szerényen javultak, létszámukon pedig is adódtak Olykor erőn felüli teljesítményt követeltek a törvényes rend öreitől, a társadalomban jelentkező kedvezőtlen tünetek. Csongrád megyében például hosszú évek után 1984-ben ismét 5 ezer fölé emelkedett az ismertté vált bűncselekmény

száma. Sajnos látványosan nőtt a lopások, a rablások, a vagyon elleni bűncselekmények aránya is. A megyei helyzetelemzés megállapította, hogy az elmúlt években az államigazgatási szervek jogalkalmazó tevékenysége törvényes volt. Több ezer vizsgálatot tartottak. Mérlegelték a környezetvédelmi, az építésügyi, az általános igazgatási döntéseket, de foglalkoztak birtokháborítási ügyekkel, a közre- és közbiztonságra fokozottan veszélyes cselekedetekkel, a vám- és devizasabálysértésekkel, hogy csak néhányat említsünk. Tapasztalataik szerint esetenként bürokratikus, lassan, máskor erélytelenül jártak el. A tanácsok köz- igazgatási átszervezéséhez fokozott segítséget kértek az ügyészek, s ez jelentősen növelte feladataikat. Az elmúlt években különösen fokozott figyelmet fordítottak a dolgozók jogainak védelmére, a baleseti kártérítés törvényességére, a csökkent munkaképességű dolgozók helyzetének rendezésére. Határozottan felleptek a spekulációs törekvések ellen is. A megye ügyészei részt vállaltak a jogi ismeretterjesztésben: évente 170 előadást tartottak, többségét iskolákban.

A vitában szót kért Pigniczky József csoportvezető ügyész, Seres András vásárhelyi vezető ügyész, Tóth Péter, az ügyészi pártszervezet titkára, Petrik Orbán makói vezető ügyész, Horváth Károlyné, a megyei

pártbizottság titkára, Somogyi Ferenc, a megyei tanács végrehajtó bizottságának titkára, Fedor Attila, a megyei bíróság elnöke és Lévai Tibor, a legfőbb ügyész helyettese. Hangsúlyozták, hogy a jövőben színvonalasabban kell megfelelniük a társadalmi követelményeknek. Szükség esetén bátrabban élhetnek az ügyészi felügyelet eszközeivel, s hogy vegyenek részt az új vállalati vezetési formák meghonosításában is. Alaposan térképezzék fel a tisztességtelenül gazdálkodó üzemeket, gyárakat. A kollektív felelősség, a gazdasági bírság mellett következetesen alkalmazza a személyes felelősségre vonást. Az ügyészek külön vizsgálják majd a fiatalokéval és a vizsgálós bűnözőkkel kapcsolatos intézkedések hatékonyságát is.

M. E.

Takarékosabb paprikaszárítás

Befejezte hónapokig tartó munkáját az a műszaki, közgazdasági, pénzügyi szakemberekből álló tiztagú csoport, amely energiaipar-kapcsolású javaslatokat dolgozott ki a Szegedi Fűszerpaprikatermesztő Gazdasági Társaság szárítóüzemei részére. Ajánlásaik alapján a Szegedi Újélet Tsz-ben csupán a berendezések és a vezetékek jobb hőszigetelésével évi 270 tonna olajat és

több mint 100 000 köbméter földgázt takarítanak meg. Hővisszanyerő, illetve hőcserélő berendezések felszerelésével az öt vállalati és termelőszövetkezet szárítóberendezésnél elérhető fűtőolajmegtakarítás meghaladja az évi 600 tonnát, a gázmegtakarítás pedig megközelíti a 300 000 köbmétert. A beruházás 28 millió forintot igényel, ami két év alatt visszatérül.

Üzletekben a hazai — Wrangler

Interfer—Blue Bell tájékoztató Szegeden készül a farmerszövet

Elkészült, és már az üzletekbe került az első, 220 ezer darabos, hazai gyártmányú, Wrangler védjeggyel ellátott ruházati kollekcio. Ebből az alkalomból csütörtökön az Atrium Hyatt Szállóban az Interfer Ipari és Kereskedelmi Gazdasági Társaság vezetői, valamint az amerikai Blue Bell cég képviselője divatbemutatóval egybekötött sajtótájékoztatót tartott.

A hazai szabadidő-ruházati piac felújítására két esztendeje öt vállalat, illet-

ve szövetkezet részvételével Szekszárdi Szabó Szövetkezet, a zalaszentgróti Record Ruháipari Szövetkezet és a Szarvasi Szíren Ruházati Szövetkezet konfekcionálja, a Blue Bell ellenőrzésével.

Az Interfer GT több kiskereskedelmi partnerrel márkahálózatot hozott létre. A Wrangler-kínálat egyelőre nadrágokból, dzsekikből, ingekből és sportos pulóverekből áll. Jövőre a francia Wrangler licen tulajdonostól vásárolt cipőkkel bővül a választék.

A következő esztendőben az Interfer mintegy 1 millió 200 ezer darab, színben és fazonban harmonizáló ruházati cikket gyárt és forgalmaz. A kollekciónak mintegy 400 ezer a Wrangler-védjegyet viseli majd. A gazdasági társaság szezononként 100-150 modellt kínál az üzletekben. A tinédzsereknek Yoyó, a gyermekeknek Jumbo, a felnőtteknek Gemini védjeggyel kínálja az Interfer ruházati család tagjait (MTI)